

ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА ПРАВА “КРОК”

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник голови Приймальної комісії

_____ **О.М. Шикова**

_____ **2016 р.**

ПРОГРАМА

**фахового випробування з комплексного екзамену з фаху
для вступників для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня
спеціаліста**

галузь знань 07 «Управління та адміністрування»

спеціальність 073 «Менеджмент»

**спеціалізація «Стратегічне управління зовнішньоекономічною
діяльністю»**

Автори: О.І. Шапоренко, докт.наук з держ.упр., проф.

Л.В. Максимчук, ст. викладач

РОЗГЛЯНУТО І СХВАЛЕНО

на засіданні кафедри

економіки та менеджменту підприємства

(протокол №__ від «__» _____ 2016 р.)

Завідувач кафедри _____ **І.О. Галиця**

ЗМІСТ

ВСТУП	3
ПРОГРАМА	4
МОДУЛЬ 1. ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНІ ОПЕРАЦІЇ	4
Тема 1. Міжнародна торгівля товарами.....	4
Тема 2. Міжнародна торгівля послугами.....	4
Тема 3. види зовнішньоекономічних угод.....	4
Тема 4. комерційні форми передачі технологій у зовнішньоекономічній діяльності.....	4
Тема 5. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.....	4
Тема 6. Міжнародний договір купівлі-продажу товарів.....	4
Тема 7. Фінансові основи зовнішньоекономічної діяльності.....	4
Тема 8. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	5
МОДУЛЬ 2. Операційний менеджмент	5
Тема 1. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації.....	5
Тема 2. Сутність та етапи розробки операційної стратегії.....	5
Тема 3. Операційні системи та їх складові.....	5
Тема 4. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.....	6
Тема 5. Управління поточним функціонуванням операційної системи.....	6
Тема 6. Менеджмент якості операційних систем.....	6
МОДУЛЬ 3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства	6
Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки.....	6
Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	7
Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	7
Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	7
Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності.....	8
Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.....	8
Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.....	8
Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ВЕД.....	8
Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки.....	8
Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства.....	9
Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку.....	9
Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності.....	9
Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів.....	9
Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства.....	9
Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування.....	10
Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності.....	10
Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон.....	10
Структура екзаменаційного білета	10
Рекомендована література	11

ВСТУП

Програма фахового випробування розроблена для вступників для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста зі спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізація «Стратегічне управління зовнішньоекономічною діяльністю», які отримали базову вищу освіту в інших галузях знань. Прийом вступників проводиться за результатами фахового вступного випробування з комплексного екзамену з фаху.

Мета — виявлення у вступників рівня знань, умінь і навичок та здатності до опанування навчальної програми ступеня магістра.

Характеристика змісту програми. Програма вступного іспиту охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись у ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК» з метою здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня спеціаліста зі спеціальності 073 «Менеджмент», спеціалізація «Стратегічне управління зовнішньоекономічною діяльністю». Програму складено на основі дисциплін «Експортно-імпортні операції», «Операційний менеджмент» та «Зовнішньоекономічна діяльність підприємства» з циклу професійної підготовки бакалавра з менеджменту, передбачених освітньо-професійною програмою підготовки бакалавра галузі знань 0306 «Менеджмент і адміністрування».

Програма побудована за функціональними модулями і має міжпредметний синтетичний характер. Модулі програми відповідають функціям, для виконання яких має бути підготовлений вступник.

У кожному модулі інтегровано матеріал певного функціонального спрямування з різних дисциплін. При цьому органічно поєднуються теоретичні, прикладні питання та матеріали операційного характеру, які дозволяють виявити знання й уміння використовувати категоріальний апарат, аналітичне мислення, методи обґрунтувань і розрахунків за окремими функціями менеджменту та функціонування організацій.

Порядок проведення іспиту визначається Положенням про приймальну комісію ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК»

ПРОГРАМА

Модуль 1. УПРАВЛІННЯ ЕКСПОРТНО-ІМПОРТНИМИ ОПЕРАЦІЯМИ

Тема 1. Міжнародна торгівля товарами

Світовий ринок товарів. Класифікація купівлі-продажу товарів. Експортно-імпортні операції та причини, що зумовлюють торгівлю товарами. Товарна структура зовнішньої торгівлі. Особливості регулювання експортно-імпортних операцій на різних рівнях. Вплив СОТ на зовнішньоекономічну діяльність.

Рекомендована література [16, 17, 20, 21, 24, 35, 37]

Тема 2. Міжнародна торгівля послугами

Поняття торгівлі послугами в зовнішньоекономічній діяльності. Класифікація послуг у міжнародній торгівлі. Світовий ринок послуг. Особливості операцій послугами. Становлення ринку послуг в Україні. Зовнішня торгівля послугами в Україні. Сучасний стан розвитку ринку послуг.

Рекомендована література [16, 17, 20, 21, 24, 35, 37]

Тема 3. види зовнішньоекономічних угод

Види зовнішньоекономічних угод, які найчастіше застосовуються у світовій практиці. Угоди купівлі-продажу. Зустрічна торгівля. Операція з переробки давальницької сировини. Угоди за участю незалежних зарубіжних партнерів посередників. Орендні угоди. Клірингові угоди. Інвестиційні угоди. Тенденції здійснення експортних та імпортних операцій в Україні через торгово-посередницьку ланку. Види послуг торгово-посередницької діяльності. Переваги та недоліки посередників у зовнішньоекономічній діяльності. Види торговельно-посередницьких фірм та особливості їх діяльності.

Рекомендована література [16, 17, 20, 21, 24, 35, 37]

Тема 4. комерційні форми передачі технологій у зовнішньоекономічній діяльності

Інтелектуальна власність. Об'єкти інтелектуальної власності. Ліцензування. Умови застосування ліцензій в зовнішньоекономічній діяльності. Підготовка і підписання ліцензійного договору. Франчайзинг як різновид ліцензування. Види платежів за об'єктами інтелектуальної власності. Правова охорона об'єктів промислової вартості.

Рекомендована література [16, 17, 20, 21, 24, 35, 37]

Тема 5. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства

Дослідження ринку в зовнішньоекономічній діяльності підприємства. Форми організації зовнішньоекономічної служби на підприємстві. Засоби просування своєї продукції на ринок і пошук клієнтів. Стратегія і тактика виходу підприємства на зовнішній ринок. Маркетингові дослідження. Особливості ринку виробничих товарів. Економічне обґрунтування рішень щодо експортно-імпортних операцій.

Рекомендована література [16, 17, 20, 21, 24, 35, 37]

Тема 6. Міжнародний договір купівлі-продажу товарів

Юридичні аспекти міжнародних договорів. Види міжнародних договорів. Поняття “Інкотермс” (базисних умов контрактів). Класифікація умов Інкотермс. Застосування термінів при різних способах транспортування. Зміст договору купівлі-продажу.

Рекомендована література [16, 17, 20, 21, 24, 35, 37]

Тема 7. Фінансові основи зовнішньоекономічної діяльності

Валютно-фінансові відносини підприємства із зарубіжними партнерами. Валютно-фінансові умови контракту. Форми міжнародних розрахунків. Міжнародна торгівля валютою. Кредитування зовнішньої торгівлі. Облік зовнішньоекономічної діяльності: валютних

операцій, експортних операцій, імпорتنих операцій. Особливості страхування в зовнішньоекономічній діяльності.

Рекомендована література [16, 17, 20, 21, 24, 35, 37]

Тема 8. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Вплив митного регулювання на організацію і техніку проведення зовнішньоекономічних операцій. Митний тариф, його цілі, функції. Особливості стягнення митних платежів при здійсненні експортно-імпорتنих операцій. Митна вартість та методи її визначення.

Рекомендована література [16, 17, 20, 21, 24, 35, 37]

Модуль 2. ОПЕРАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ

Тема 1. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації

Сутність операційної функції. Галузеві особливості операційної функції. Категорія «операційна діяльність» та «виробнича діяльність», їх взаємозв'язок та розбіжність. Виробничий та операційний менеджмент: спільні та відмінні характеристики. Сутність і місце операційного менеджменту в системі менеджменту організації. Взаємозв'язок операційного менеджменту з іншими функціональними видами менеджменту. Історичний розвиток операційного менеджменту: промислова революція, розвиток теорії менеджменту, розвиток науки менеджменту і систем. Взаємозв'язок між категоріями «операційна функція», «операційний менеджер», «операційна система», «операційний процес», «операція». Особливості операційного менеджменту: цілі та основні завдання. Структура процесу реалізації операційного менеджменту. Функціональна характеристика операційного менеджменту.

Рекомендована література [22, 25, 30, 31, 34]

Тема 2. Сутність та етапи розробки операційної стратегії

Поняття операційної стратегії. Етапи розробки операційної стратегії. Основні стратегічні рішення. Життєвий цикл продукту. Корпоративна стратегія. Стратегічні рішення операційного менеджменту. Тактичні рішення операційного менеджменту. Стратегія проникнення на ринок. Стратегія розвитку ринку. Стратегія розвитку продукції. Стратегія реорганізації. Стратегія позиціонування. Стратегія концентрації ринку. Стратегія випередження. Стратегія ринкових ніш. Стратегія конкурентних товарів. Стратегія вибору між виробництвом та закупкою. Бостонська матриця стратегічної діяльності підприємства. Вплив життєвого циклу на операційну стратегію. Розробка стратегії процесу. Типи процесів: сфокусований на процесі, сфокусований на продукті та процес, який повторюється. Порівняння стратегій процесів. Особливості сфери послуг, які впливають на операційну стратегію. Застосування «дерева рішень» у проектуванні продукту або процесу.

Рекомендована література [22, 25, 30, 31, 34]

Тема 3. Операційні системи та їх складові

Операційна система і функція в оптимізації. Операційна система як об'єкт управління, особливості та властивості операційної системи. Елементи операційної системи: підсистема забезпечення, трансформуюча підсистема та підсистема планування і контролю. «Входи» та «виходи» операційної системи. Класифікаційні підходи до операційних систем. Специфічні риси одиничної операційної системи. Особливості операційної системи серійного типу. Характеристика операційної системи масового виробництва. Операційна система з безперервним процесом як різновид операційної системи масового виробництва.

Рекомендована література [22, 25, 30, 31, 34]

Тема 4. Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи.

Проектування операційної системи: сутність, цілі та етапи. Склад критеріїв та факторів проектування операційної системи. Соціотехнічний підхід до розробки операцій. Відмінності між проектуванням продукту та послуги. Розгортання функції якості як можливість залучення споживача до операційного процесу. Сучасний рівень розвитку виробничих та невиробничих операційних систем. Необхідність рішень з просторової організації діяльності. Проектування виробничих потужностей: аргументи на користь створення великих централізованих та невеликих децентралізованих підприємств. Проектування та місце розташування підприємства: фактори мікро- і макросередовища. Розміщення обладнання та робочих місць для виробництва: поопераційне функціональне, потокове лінійне та фіксоване позиційне планування. Проектування робіт і нормування праці.

Рекомендована література [22, 25, 30, 31, 34]

Тема 5. Управління поточним функціонуванням операційної системи

Довгострокове, середньострокове та короткострокове планування операцій, сукупне планування. Базові стратегії планування. Управління матеріально-технічним забезпеченням. Функції, завдання і основні вимоги до оперативного управління виробництвом. Зміст та фази оперативного управління. Види систем оперативного управління виробництвом. Організація диспетчеризації операційної діяльності.

Контролювання операційного процесу: значення й технологія. Контролювання якості сировини, матеріалів, товарів та послуг. Контролювання запасів. Роль, завдання та принципи управління матеріальними ресурсами та запасами. Управлінські рішення у сфері управління запасами та пов'язаними з ними витратами. Особливості управління запасами залежного та незалежного попиту. Виштовхувальні та витягувальні системи. Робоче середовище та умови праці, режим роботи. Розподіл та кооперація праці. Мотивування роботи. Основи нормування праці. Методи нормування праці та часу. Хронометраж.

Рекомендована література [22, 25, 30, 31, 34]

Тема 6. Менеджмент якості операційних систем.

Поняття, значення та фактори забезпечення якості товарів та послуг. Показники якості та методи їх оцінювання. Основні підходи щодо менеджменту якості. Планування якості. Організаційне забезпечення якості. Інструменти контролю якості. Аналіз існуючих програм забезпечення якості: підхід У.Е.Демінга, Д.Джурана, П.Кросбі, К.Ісікави. Підхід з позицій загального менеджменту якості. Розвиток програми забезпечення якості. Система стандартів ISO 9000. Показники результативності функціонування виробничих та невиробничих операційних систем. Продуктивність операційної діяльності як міра результативності операційного менеджменту. Комплексний підхід до питань продуктивності. Моделювання процесу управління продуктивністю операційної системи. Фактори, що впливають на динаміку продуктивності. Шляхи підвищення її продуктивності.

Рекомендована література [22, 25, 30, 31, 34]

Модуль 3. ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Зовнішньоекономічна діяльність та її роль у розвитку національної економіки

Характеристика категорій зовнішньоекономічної сфери та їх взаємозв'язки. Функції зовнішньоекономічної діяльності. Напрями впливу зовнішньоекономічного чинника на національну економіку. Сутність поняття «зовнішньоекономічна діяльність», основні види і форми зовнішньоекономічної діяльності. Причини і передумови розвитку зовнішньоекономічної діяльності. Принципи здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Поняття об'єктів та суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. Право на здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Місце дисципліни в системі загальноосвітніх і професійно

орієнтованих дисциплін. Актуальність та практична спрямованість дисципліни, її структура і послідовність вивчення.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 2. Основні напрями і показники розвитку зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Зовнішньоекономічна політика держави. Сучасні концептуальні підходи до формування зовнішньоекономічної політики України в контексті реалізації національних економічних інтересів. Основні етапи розвитку ЗЕД в Україні. Аналіз та оцінка сучасного стану ЗЕД України. Характеристика основних показників розвитку зовнішньоекономічного сектора країни: абсолютні (обсяг та динаміка зовнішнього товарообігу; торговельне сальдо, генеральна торгівля), відносні (індекси динаміки експорту та імпорту, коефіцієнт покриття імпорту експортом, індекс концентрації експорту, індекс «умов торгівлі», індекс імпортової залежності країни, індекс чистої торгівлі), показники структури (індекс диверсифікації експорту/ імпорту, частка продукції обробної промисловості в загальному обсязі експорту продукції, індекс географічної концентрації експорту/імпорту); показники інтенсивності та ефективності зовнішньоекономічних зв'язків країни. Платіжний баланс України, його структура та характеристика.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 3. Система регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Характеристика системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: принципи, цілі, методи. Еволюція системи регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.

Національне та наднаціональне регулювання ЗЕД. Характеристика органів державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні та їх компетенції. Органи місцевого самоврядування та регіональний аспект регулювання ЗЕД. Недержавні органи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: торгово-промислові палати, ність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробки поза межами митної території України, знищення і руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови на користь держави. Товарна номенклатура ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 4. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Сутність митного регулювання ЗЕД. Принципи митного регулювання. Митні органи

України: завдання, функції, структура. Види і методи здійснення митного контролю. Характеристика митних режимів: експорту, імпорту, транзиту, реекспорту, реімпорту, тимчасового ввезення (вивезення), переробки на митній території України, переробки поза межами митної території України, знищення і руйнування, магазину безмитної торгівлі, митного складу, спеціальної митної зони, відмови на користь держави. Товарна номенклатура ЗЕД. Порядок митного оформлення товарів. Основні митні документи та специфіка їх оформлення. Плата за митне оформлення товарів. Декларування товарів: форми та процедури. Митна вартість та методи її визначення. Мета і сфера застосування правил інтерпретації міжнародних торговельних термінів. Мито як інструмент економічного регулювання. Єдиний митний тариф. Види мита. Види митних ставок.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 5. Загальнодержавні податки у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Види та функції податків у сфері зовнішньоекономічної діяльності. Сутність та порядок нарахування митних податків (ПДВ, мита, акцизного збору) у сфері ЗЕД. Особливості оподаткування залежно від митного режиму. Порядок відшкодування ПДВ при експорті. Проблеми бюджетної заборгованості з ПДВ і шляхи їх вирішення. Операції, які звільнюються від справляння ПДВ. Єдиний збір, що стягується у пунктах пропуску через митний кордон. Відображення митних платежів у ВМД. Особливості оподаткування імпорту послуг.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 6. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності

Нетарифні засоби регулювання, їх класифікація і характеристика. Механізм впливу нетарифних засобів регулювання на економіку країни. Інструменти нетарифного регулювання. Кількісні обмеження: ліцензування і квотування. Класифікація квот за напрямом дії та масштабом охоплення. Порівняльний аналіз ефективності застосування імпортного тарифу та імпортової квоти. Перелік товарів, експорт та імпорт яких підлягає ліцензуванню. Види та способи розподілу ліцензій. Механізм оформлення документів для отримання ліцензій. Фінансові засоби нетарифного регулювання: експортні кредити, експортні субсидії, імпорتنі депозити. Антидемпінгові заходи, визначення демпінгової маржі та величини шкоди національним виробникам. Нарухування антидемпінгового та компенсаційного мита. Сертифікація, стандартизація, технічні бар'єри, вимоги щодо вмісту місцевих компонентів, вимоги щодо упакування та маркування товарів. Сутність політики державних закупівель.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 7. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні

Сутність, основні принципи та інструменти валютного регулювання. Поняття валютної політики держави та її складові. Об'єкти та суб'єкти валютного регулювання. Валюта, валютний курс, валютні цінності. Порядок придбання і використання валюти, здійснення розрахунків в іноземній валюті. Система валютного контролю. Види валютних операцій. Обмеження щодо перевезення та пересилання валютних цінностей. Українська міжбанківська валютна біржа та її функції. Механізм проведення торгів іноземною валютою.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 8. Міжнародні розрахунки і банківське обслуговування ЗЕД

Сутність міжнародних розрахунків та необхідність банківського обслуговування у сфері ЗЕД. Форми розрахунків: аванс, акредитив, інкасо, платіж за відкритим рахунком, банківський переказ, Види і засоби платежу. Готівковий платіж, авансовий платіж, платіж у кредит. Вексель, чек. Основні види банківських послуг у сфері ЗЕД. Документальне оформлення банківських операцій у сфері зовнішньоекономічної діяльності: депозитних, розрахункових, валютообмінних та кредитних операцій. Кореспондентські відносини у сфері ЗЕД. Форми кредитування експортерів та імпортерів. Платіжні системи: 8ШРТ, СНІР8, ТАКОЕТ. Система клірингу. Оцінка надійності та вибір комерційних банків суб'єктами ЗЕД.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 9. Форми виходу підприємств на зовнішні ринки

Передумови і мотивація виходу підприємств на зовнішні ринки. Пошук та вибір партнера. Класифікація і характеристика форм виходу на зовнішні ринки. Критерії вибору форм виходу підприємств на зовнішні ринки. Прямий і непрямий експорт. Спільне підприємництво та пряме іноземне інвестування як форми виходу підприємства на зовнішні ринки. Умови функціонування підприємств на зовнішніх ринках. Вивчення й аналіз умов ринку. Дослідження потенційних можливостей фірми при виході на зовнішні ринки. Способи встановлення контактів з потенційним партнером.

Тема 10. Ціноутворення у зовнішньоекономічній діяльності підприємства

Зовнішньоторговельна ціна: сутність поняття, функції, класифікація зовнішньоторговельних цін. Цінова політика підприємства, обґрунтування зовнішньоторговельних цін. Основні фактори ціноутворення в ЗЕД. Принципи визначення світових цін. Трансфертні ціни: сутність, функції. Особливості трансфертного ціноутворення. Ціноутворення в електронній торгівлі. специфіка формування цін на сировинні товари, готові вироби. Етапи формування контрактної ціни. Рівень ціни, базис ціни, одиниця виміру ціни. Способи фіксації цін. Цінові знижки і надбавки.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 11. Торговельно-посередницька діяльність на зовнішньому ринку |

Сутність та види посередницької діяльності. Характеристика посередників за обсягом повноважень та за місцем, що вони посідають на зовнішніх ринках. Агенти, представники, брокери, маклери. Угоди комісії, їх особливості. Угоди чистої комісії. Договір «делькредере». Угоди консигнації, особливості і можливості здійснення. Торгові агенти, агенти повірені: обов'язки, особливості, регулювання. Дистриб'ютори, дилери, їх місце на ринку. Прості агенти, агенти з правом «першої руки», монопольні (ексклюзивні) агенти. Регулювання посередницьких операцій в Україні.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 12. Компенсаційна торгівля у сфері зовнішньоекономічної діяльності

Сутність та особливості компенсаційних угод. Класифікація угод зустрічної торгівлі. Операції натурального обміну. Операції, які передбачають участь продавця в реалізації товарів, запропонованих покупцем. Комерційна компенсація, зустрічні закупівлі, авансові закупівлі, угоди типу «світч», угоди типу «офсет», рамочні угоди, угоди позитивної зустрічної торгівлі, угоди щодо зворотного експорту, програми пов'язання імпорту та експорту і обов'язки, які передбачають участь інвестора в експорті товарів країни-імпортера. Операції в рамках промислового співробітництва. Співробітництво на комерційній основі, виробнича кооперація, франчайзинг, операції з давальницькою сировиною.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 13. Структура і зміст зовнішньоекономічних контрактів

Умови контракту: обов'язкові та додаткові. Зміст і характеристика основних умов контракту. Преамбула. Предмет контракту. Кількість та якість товару в контракті. Базисні умови поставки. Термін і дата постачання. Пакування і маркування. Валютні та фінансові умови зовнішньоекономічних контрактів. Валюта ціни і валюта платежу. Умови перерахунку валюти ціни у валюту платежу. Гарантії на технічне обслуговування. Порядок приймання товару. Рекламация і санкції. Арбітраж. Форс-мажорні обставини.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 14. Економічний аналіз зовнішньоекономічної діяльності підприємства

Економічний аналіз у сфері зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Аналіз виконання зобов'язань з експортно-імпортних операцій. Аналіз динаміки зовнішньоекономічної діяльності. Аналіз раціональності використання коштів у зовнішній торгівлі: оборотність оборотних коштів у зовнішньоторговельних операціях, аналіз обороту коштів у товарах, аналіз обороту коштів у розрахунках, аналіз накладних витрат при експорті та імпорту товарів. Методологічні підходи до визначення ефективності зовнішньоекономічної діяльності. Система показників ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства. Оцінка економічної ефективності. Оцінка валютної ефективності експорту і імпорту. Вплив зовнішньоекономічної діяльності підприємства на його фінансові результати.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 15. Ризики у зовнішньоекономічній діяльності та їх страхування

Сутність та класифікація ризиків ЗЕД. Характеристика транспортних, комерційних, політичних, валютних, митних ризиків та ризиків у міжнародних розрахунках. Методи страхування ризиків у ЗЕД. Особливості самострахування. Способи транспортного страхування та умови страхування вантажів у ЗЕД.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 16. Транспортне обслуговування зовнішньоекономічної діяльності

Сутність та система регулювання міжнародних перевезень. Правове регулювання міжнародних перевезень, його види. Організація міжнародних перевезень. Фактори, що впливають на вибір виду транспорту. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту: морських, залізничних, автомобільних, авіаційних. Товарно-транспортна документація. Формування ціни на транспортні послуги. Експедиторське обслуговування міжнародних перевезень. Міжнародні транспортні коридори.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

Тема 17. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств на території вільних економічних зон

Мета і завдання створення спеціальних економічних зон. Світовий досвід використання режимів спеціальних економічних зон. Пільги, що надаються на території ВЕЗ. Класифікація та характеристика видів вільних економічних зон: експортно-виробничих, туристсько-рекреаційних ВЕЗ, вільних портів, технопарків, технополісів і бізнес-інкубаторів. Основні офшорні юрисдикції. Офшорні компанії. Цілі використання офшорних компаній. Основні види офшорних компаній. Співпраця офшорної та офшорної компанії. Діяльність офшорних банків. Регулювання співпраці українських резидентів з офшорними компаніями. Законодавчі обмеження щодо співпраці з офшорами.

Рекомендована література [1-13, 15, 18, 24, 26-29, 33, 35-42]

СТРУКТУРА ЕКЗАМЕНАЦІЙНОГО БІЛЕТА**ЕКЗАМЕНАЦІЙНИЙ БІЛЕТ № _____**

- 1 завдання.** Класифікація послуг у міжнародній торгівлі.
- 2 завдання.** Категорія «операційна діяльність» та «виробнича діяльність»: їх взаємозв'язок та розбіжність.
- 3 завдання.** Поняття суб'єктів та об'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Конституція України: Закон України // Закон і бізнес. – 1996. - №105. Ст. 13, 19, 42, 43.
2. Закон України “Про підприємництво” К.: Україна, 1991.
3. Закон України “Про власність” //Голос України. 1991.
4. Закон України “Про підприємства в Україні” //Відомості Верховної Ради України. 1991.
5. Закон України “Про банки і банківську діяльність”. //Відомості Верховної Ради України”. 1991.
6. Закон України “Про страхування”. // Закон і бізнес. 1996.
7. Закон України “Про патентування деяких видів підприємницької діяльності”. // Галицькі контракти. 1998.
8. Про режим іноземного інвестування: Закон України № 93 96 - ВР від 19.03.96 р. // Орієнтир. - 1996. - №77-78.
9. Про Єдиний митний тариф: Закон України від 05.02.92 р. // Укр. митниця: Довідник. - К.: Лібра, 1993.
10. Про зовнішньоекономічну діяльність: Закон України від 16.02.91 р. // Укр. митниця: Довідник. - К.: Лібра, 1993.
11. Порядок вивчення митної вартості товарів та інших предметів у випадку їх переміщення через митний кордон України: Постанова КМУ № 1598 від 05.10.97 р. // Бізнес - 1998.
12. Положення про порядок реєстрації окремих видів зовнішньоекономічних договорів (контрактів) від 07.11.94 р. № 695/94 Нове в митних правилах України. - К.: Укр. економ. студія. 1998.
13. Про застосування міжнародних правил інтерпретації комерційних термінів: Указ Президента України від 04.10.94 р. // Нове в митних правилах України. - К.: Укр. економ. студія. 1998.
14. Балабанова Л. В. Комерційна діяльність: маркетинг і логістика: Навч. посіб. / Л. В. Балабанова, А. М. Германчук. — К.: ВД “Професіонал”, 2004. — 288 с.
15. Белорусов А. С. Международный менеджмент. — М.: ИНФРАМ, 2000. — 360 с.
16. Дахно І. І. Міжнародна торгівля — К.: МАУП, 2004. — 310 с.
17. Єрмошенко М. М. Комерційна діяльність посередницьких організацій: Навч. посіб. — К.: НАУ, 2003. — 345 с.
18. Куриляк В. Є. Міжнародний менеджмент: Навч. посіб. — Тернопіль: Картбланш, 2004. —268 с.
19. Лука Корнелиус. Торговля на мировых валютных рынках: Пер. с англ. — М.: Издат. дом “ЕВРО”, 2004. — 715 с.
20. Панкратов Ф. Г. Коммерческая деятельность: Учебник. — М.: Издат. дом “Дашков и Ко”, 2004. — 504 с.
21. Савощенко А. С. Інфраструктура товарного ринку: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2005. — 336 с.
22. Белінський П.І. Менеджмент виробництва та операцій: Підручник/ П.І. Белінський. - К.: Центр навчальної літератури, 2005. - 624 с Примірників всього:1
23. Гевко І.Б. Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І. Б. Гевко. - К.: Кондор, 2007. - 228 с
24. Гребельник О.П. Митне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: Підручник / К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 696 с.
25. Економіка та організація виробництва Пыдручник. Затверджено МОН/ За ред.. В.Г.Герасимчука. - К.,2007. – 678 с.
26. Економічний глобалізм: розвиток та зростання. / Монографія. / За загальною редакцією В.В.Рокоча.- Київ.: Таксон. 2005. - 318 с.

27. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: Навчальний посібник / За ред. Ю.Г. Козака, І.Ю.Сіваченка, Н.С. Логвінової. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. – 792 с.
28. Інноваційна діяльність у сферах техніки, технології, технічного регулювання і забезпечення якості: Підручник/ Л. М. Віткін - Дніпропетровськ: Видавництво "Свідлер А.Л.", 2010. - 393 с
29. Макагон Ю.В. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: рекомендовано МОН України / Ю.В. Макагон . - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 424 с.
30. Омеляненко Т.В. Операційний менеджмент: Навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни/ Т.В. Омеляненко, Н.В.Задорожна. - Вид. 2-ге, без змін . - К.: КНЕУ, 2006. - 235 с
31. Операційний менеджмент: Навчальний посібник/ І. А. Олійник [та інші]. - К.: Центр навчальної літератури, 2006. - 160 с Примірників всього:20
32. Пікус Р.В. Управління фінансовими ризиками: навчальний посібник/ Р. В. Пікус. - К.: Знання, 2010. - 598 с.
33. Софіщенко І.Я. Фінансування зовнішньоторгівельної діяльності підприємства / І.Я. Софіщенко. – К: Центр навчальної літератури, 2006. – 138 с.
34. Сумець О.М. Основи операційного менеджменту: теоретичний аспект і практичні завдання: Підручник/ О. М. Сумець. - 3-тє вид., перероб. та доп.. - К.: ВД "Професіонал", 2006. - 480 с
35. Торгова Л.В. Основи зовнішньоекономічної діяльності: Навчально-методичний посібник / Л.В. Торгова. – Л.: Новий світ-2000, 2006.-512 с.
36. Шотік Т. М. Принципи побудови інноваційної інфраструктури національного господарства / Актуальні Проблеми Економіки - 2010, №10

Допоміжна

37. Актуальні проблеми розвитку міжнародного бізнесу [Текст] : збірка наукових статей студентів другого курсу магістратури факультету міжнародних відносин спеціальності 8.030406 "Міжнародний бізнес" / Вищий навчальний заклад Університет економіки та права "КРОК". - К. : Університет економіки та права "КРОК", 2011. - 130 с.
38. Афанасьєв М.В., Селезньов Г.О. Стратегія підприємства: Навчальний посібник – К.: ЦНЛ, 2007. – 272 с.
39. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності [Текст] : підручник / За ред. О.А. Кириченка. - К. : Знання, 2008. - 518 с.
40. Міжнародна економіка [Текст] : підручник / За ред. Ю.Г. Козака, Д.Г. Лук'яненко, Ю.В. Макогона. - 2-тє вид., перероб. и доп. - К. : Центр учбової літератури, 2009. - 560 с.
41. Міжнародний менеджмент: Навчальний посібник для студентів магістратури / Терехов В.І., Максимчук Л.В. - К.: Інститут економіки та права "КРОК", 2006. - 120 с.
42. Франчайзинг: навчальний посібник/ О.Є.Кузьмін, Т.В.Мирончук, І.З.Салата, Л.В.Марчук; за ред.О.Є.Кузьміна. - К.: Знання, 2010. - 267 с.